

dem for væsentlige Forbedringer; ja, jeg gaaer endog saa saa vidt, at jeg er tilbøielig til at troe, at det er de eneste Bestemmelser i den hele Lov, som der kan være nogen synderlig Grund til at interessere sig for. Jeg har nemlig aldrig kunnet begribe, hvorledes egentlig den Tanke af den forrige Indenrigsminister, at man skulde forbyde Recognitioner og Forudbetalinger ved disse Forpagtninger, har kunnet blive greben med saa stor Interesse af det andet Thing, som Tilfældet har været. Naar man betaler en Recognition, ja, saa maa jo Forpagtningsafgiften sættes saa meget lavere, og betales der ingen Recognition, vil jo Afgiften blive sat høiere; det er to Ting, som nødvendigvis følges ad, og jeg indseer egentlig ikke, hvilken Grund det har, at man, naar der er Tale om at bortfæste en Gaard, siger, at det er det Regelmæssige og i sin Orden, at man her tager en lavere Afgift i Forbindelse med en endog saa stor Forudbetaling, men at det derimod ved Vortforpagtninger er af Bigtighed at komme til Systemet med de høie Afgifter, og at der er enhver Forudbetaling skadelig; maaskee er det min Feil, men jeg kan virkelig ikke indsee, hvorfor man gjør denne Forskjel. Det Andet, som § 2 indeholder, nemlig at der i Almindelighed skal svares den samme Forpagtningsafgift for alle Aarene, men at det dog skal være tilladt i de første Aar at fastsætte lavere Afgifter, er jo Noget, som ikke skyldes den forhenværende Indenrigsminister, men som blev føiet til i Folkethinget, og den daværende Indenrigsminister henlede dengang Opmerksomheden paa, at det vel kunde være et Spørgsmaal, om det var rigtigt saaledes at henvise Godseieren til at bruge en Fremgangsmaade, der maaskee netop kunde lede til fortlvarige istedetfor langvarige Forpagtninger. Dette Spørgsmaal blev paany fremdraget ved Sagens 2den Behandling her af den ærede 2den Landssthingsmand for 2den Kreds (Varsen) og, som det forekommer mig, af ham behandlet paa en særdeles indtrængende Maade, og det er jo ogsaa det, som har ledet til dette Forslag, som nu er stillet til 3die Behandling. Det er mig ganske vist klart, at Mange vel vilde betragte det som ganske uacceptabelt, og det kan ogsaa være, at

der kan fremføres adskillige Indvendinger derimod. Jeg kan imidlertid ikke lade være at opfaste det Spørgsmaal, om det i det Hele taget ikke er under noget uheldige Forhold, at vi behandle denne Sag, om der ikke er Noget, som ligger bag ved den, som udover et Tryk paa hele Forhandlingen, og som gjør, at de forskellige Synspunkter saa at sige tvinges fra hinanden, saa at de ikke kunne mødes selv paa de Punkter, hvor det maaskee ellers kunde være muligt. Jeg sigter naturligvis til de Projecter til en Tvangsafløsning, som ere fremkomne i det andet Thing, og den nødvendige Indvirkning, som disse Projecter maae have paa Forhandlingen om denne Sag. Jeg maa nu aabent bekjende, at jeg har den Tro, at disse Projecter ikke ville føre til noget Resultat; maaskee er min Tro i den Henseende for en Deel bygget derpaa, at jeg for mit Vedkommende ikke anseer dem for egentlig skikede dertil, ligesom jeg heller ikke troer, at de bør føre til noget Resultat; men naar man nu engang staaer paa dette Standpunkt, og altsaa er imod en saadan Tvangsafløsning af Fæsteforholdet som den, der nu er paatænkt, saa forekommer det mig klart, at man paa den anden Side har Grund til at fastholde, at der heller ikke til Godseierens eenfaldige Fordeel roffes ved de Principer for Godslovgivningen, som nu ere de gjældende, de Principer nemlig, som først ere bragte ind i Livet ved Reformen i Aaret 1788, med den Udvikling, som de senere have modtaget gennem Lovgivningen, navnlig ved Loven af 1861. Naar man, støttende sig til den nuværende Retstilstand og gaaende ud fra dette Holdepunkt, vil modsætte sig de Forslag, der formeentligt af Hensyn til, hvad der skulde være til Fordeel for Bondestanden, gjøres til en Tvangsafløsning, saa mener jeg, at man ogsaa paa den anden Side maa erkjende, at man maa renoncere paa ethvert Forlangende om, at den bestaaende Retstilstand skulde modificeres i Retning af at skaffe Godseierne en større Frihed. Man kan ikke være konservativ i den ene Henseende, uden tillige at være det i den anden, og man kan ikke rolle ved den ene Side af en Bygning, uden at man — det synes mig at ligge meget nær — vil faae at